



**UNIVERSITAT DE LLEIDA
FACULTAT DE DRET I ECONOMIA**

CURS ACADÈMIC 2009- 2010

TITULACIÓ: LLICENCIATURA EN DRET

PLA D'ESTUDIS: 1992

ASSIGNATURA: DRET CIVIL II (Codi 3910)

**PROFESSOR/A: CARLES ENRIC FLORENSA I TOMÀS/ JORDI DAURA RAMON /
JAUME PIÑOL ALENTÀ**

**CURS: 2n
QUADRIMESTRE: 1r**

CRÈDITS: 7,5

TIPUS: TRONCAL

1. L'ASSIGNATURA EN EL CONJUNT DEL PLA D'ESTUDIS

L'assignatura se situa en el primer quadrimestre del segon curs de la llicenciatura, quan l'alumne ja ha tingut contacte amb la titulació i amb el dret civil de primer curs, la qual cosa hauria d'afavorir l'assimilació dels conceptes i fonaments de les distintes institucions jurídiques que integren el programa.

2. OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA

Introduir l'alumne en el coneixement del concepte i dels fonaments de la part general del dret d'obligacions i de la teoria general del contracte, així com dels diversos tipus contractuals, en una estructura degudament sistematitzada iniciada per la presentació de l'anomenat dret civil patrimonial, el contingut del qual abasta, des del punt de vista acadèmic, tant el programa del present quadrimestre com el del Civil III, a desenvolupar en la segona part del curs anual.

La darrera lliçó està dedicada, en la seva part principal, a la responsabilitat extracontractual, matèria que es tracta amb l'extensió que requereix la seva importància en l'assignatura optativa de responsabilitat per danys: no obstant, l'alumne haurà d'acabar l'assignatura coneixent el concepte, pressupòsits i marc legal de referència del règim del dany extracontractual.

3. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE L'ASSIGNATURA

L'alumne, en iniciar aquesta assignatura, ja ha d'haver completat la iniciació i familiarització amb les competències pròpies del dret civil mitjançant els principals instruments jurídics de suport: repertoris de jurisprudència, bases de dades, etc., tant en suport paper com electrònic i on-line. Així mateix, ha d'haver incorporat al seu lèxic el vocabulari bàsic del Dret (civil), coneixent el seu significat. També haurà d'haver aconseguit desimboltura en el maneig dels textos legals: cerca, interpretació i crítica de la norma.

A partir d'aquest bagatge, l'alumne haurà de ser capaç d'interrelacionar les diferents parts del programa, entenent el contracte com la font principal de les obligacions i sabent destriar i identificar els diferents tipus contractuals d'entre els pactes complexos de la realitat jurídica.

4. CONTINGUTS

EL DRET PATRIMONIAL

Lliçó 1. El dret civil patrimonial

1. El dret civil patrimonial: concepte i ordenació sistemàtica.
2. L'ordre públic econòmic i els seus principis generals.
3. La relació jurídica patrimonial. Els drets reals i els drets de crèdit: criteris de distinció. El problema de les anomenades *figures intermèdies*.
4. La competència legislativa de la Generalitat de Catalunya en matèria de dret civil patrimonial.

TEORIA GENERAL DE L'OBLIGACIÓ

Lliçó 2. L'obligació

1. Concepte i caràcters. Les fonts de les obligacions.
2. Els elements estructurals de la relació obligatòria. Els subjectes: determinació. L'objecte de l'obligació: la prestació. L'objecte de la conducta: cosa i servei.
3. El vincle jurídic: deute i responsabilitat. L'anomenada *obligació natural*.

Lliçó 3. Les classes d'obligacions (1)

1. Per raó de la cotitularitat en les posicions jurídiques. La mancomunitat: el concepte de *part*. La cotitularitat i l'obligació mancomunada indivisible.
2. La solidaritat com a règim excepcional. Les relacions externes: la legitimació exclusiva de cada posició subjectiva. Les relacions internes.
3. Segons la naturalesa material de la prestació. L'obligació de donar. Obligacions específiques i genèriques. L'obligació pecuniària.
4. L'obligació de fer. Les anomenades *obligacions personalíssimes*. L'obligació de mitjans i de resultats. L'obligació de no fer.

Lliçó 4. Les classes d'obligacions (2)

1. Segons les característiques de la prestació. L'obligació alternativa. L'obligació conjunta o col·lectiva. L'obligació facultativa. Les obligacions divisibles i indivisibles.
2. Per raó del vincle. Les obligacions unilaterals, bilaterals i plurilaterals. Les obligacions recíproques: la facultat resolutòria. Obligacions principals i obligacions accessòries.
3. Les obligacions periòdiques. Les obligacions pures, condicionals i a termini.

Lliçó 5. Les garanties de l'obligació

1. La protecció general del crèdit: la responsabilitat patrimonial universal del deutor.
2. Les mesures conservadores del patrimoni del deutor: l'acció subrogatòria; l'acció revocatòria o pauliana; l'acció directa.
3. Altres garanties de l'obligació. Les arres. La pena convencional. El dret de retenció.
4. La prelación de crèdits. Referència al concurs de creditors.

Lliçó 6. La modificació de l'obligació

1. La modificabilitat de la relació obligatòria. Els elements modificables i els mitjans de modificació.
2. La modificació subjectiva per canvi de creditor. Principals supòsits: la cessió del crèdit.
3. La modificació subjectiva per canvi de deutor: la cessió o assumpció de deute, la delegació i l'expromissió.
4. La modificació objectiva de l'obligació.

Lliçó 7. El compliment i la infracció de l'obligació per incompliment

1. El pagament o compliment: concepte i requisits. El pagament al tercer i del tercer. L'eficàcia subrogatòria del pagament.
2. Les circumstàncies del pagament: lloc, temps i forma. La prova del pagament. La imputació de pagaments.

3. Formes especials de pagament: la dació en pagament i el pagament per cessió de béns.
4. La mora del creditor: oferiment de pagament i consignació judicial.
5. Els supòsits d'incompliment. L'incompliment imputable al deutor: la mora. L'exoneració de responsabilitat: el cas fortuït i la força major.
6. Els efectes de l'incompliment: l'execució forçosa i la indemnització per danys i perjudicis.

Lliçó 8. La modificació i l'extinció de l'obligació

1. La modificabilitat de la relació obligatòria. El canvi de creditor: la cessió del crèdit. El canvi de deutor: la cessió o assumpció de deute, la delegació i l'expromissió.
2. Les causes d'extinció de l'obligació, en general.
3. La impossibilitat sobrevinguda de la prestació: la pèrdua de la cosa que es deu.
4. La condonació. La confusió. La compensació. La novació extintiva.

EL CONTRACTE EN GENERAL

Lliçó 9. El contracte

1. Concepte legal. L'autonomia privada i la llibertat de contractar: el contracte forçós. Classificació: la tipicitat contractual.
2. Els elements essencials i accidentals del contracte. Els subjectes: la capacitat per a contractar.
3. La formació del contracte. Els tractes preliminars. La formació del consentiment: l'oferta i l'acceptació. La perfecció del contracte.
4. L'objecte del contracte: requisits. El contingut del contracte i la seva determinació: l'autocontractació i el contracte d'adhesió. Les condicions generals de la contractació.
5. La interpretació del contracte: regles generals. La integració del contracte.
6. El precontracte.

Lliçó 10. L'eficàcia i la ineficàcia del contracte

1. L'eficàcia del contracte com a acte i com a norma: inalterabilitat i irrevocabilitat.
2. El principi de relativitat dels contractes: el concepte de *part contractual*. La qualificació d'una de les parts com a *consumidor* o *usuari*: la seva protecció.
3. Els efectes del contracte en relació amb tercers. Especial consideració del contracte i de l'estipulació en favor d'un tercer.
4. La modificació del contracte per alteració de circumstàncies bàsiques contractuals. La posició de *part contractual* com a objecte del tràfic. El subcontracte.
5. La ineficàcia del contracte: nul·litat i anul·labilitat.
6. L'extinció del contracte, en general. El mutu dissens. El desistiment unilateral del contracte. La rescissió per lesió.

ELS CONTRACTES EN PARTICULAR

Lliçó 11. Els contractes transmissius: la compravenda

1. La compravenda: concepte. Els subjectes: prohibicions. L'objecte: la cosa i el preu.
2. Perfecció de la compravenda. La compravenda de cosa aliena. El problema dels riscos.
3. Els efectes derivats del consentiment: les obligacions de les parts. L'efecte derivat de la causa onerosa: l'obligació de sanejament.
4. Les anomenades compravendes especials. Les vendes comercials. La compravenda mitjançant subhasta. La venda de drets; de crèdits litigiosos; d'herència; de béns mobles a terminis. La doble venda d'una mateixa cosa.
5. Els pactes i les condicions més freqüents. La venda a prova. El pacte comissori. El pacte d'*addictio in diem*. El pacte de reserva de domini. El pacte de retrovenda.
6. La venda a carta de gràcia. El dret de redimir.
7. La permuta. Concepte. Regulació: l'aplicació subsidiària de les normes que regulen la compravenda.
8. La cessió de finca o d'edificabilitat a canvi de construcció futura.

Lliçó 12. El contracte d'arrendament. L'arrendament de coses

1. L'arrendament, en general: el seu objecte. L'arrendament de coses en general.
2. Els subjectes: capacitat. El contingut de les seves respectives posicions jurídiques. L'oposabilitat del contracte a tercers.
3. L'extinció de l'arrendament: la tàcita reconducció. El subarrendament.

Lliçó 13: L'arrendament de finques urbanes

1. La regulació de l'arrendament de finques urbanes. La Llei d'arrendaments urbans (LAU): idees directrius. Arrendament d'habitatge i per a ús distint del d'habitatge.
2. L'arrendament d'habitatge. La duració del contracte. La renda: la seua fixació.
3. El règim de l'ús de l'habitatge. La subrogació. El dret d'adquisició preferent de l'arrendatari. La suspensió, la resolució i l'extinció del contracte.
4. Dret transitori a l'entrada en vigor de la LAU.

Lliçó 14. L'arrendament de finques rústiques

1. La regulació de l'arrendament de finques rústiques: la Llei de contractes de conreu.
2. Concepte. Les parts del contracte: capacitat. El *conreador directe i personal*.
3. La forma del contracte. La durada del contracte. Drets i obligacions de les parts. La renda: modalitats; estabilització i revisió. Les despeses i les millores.
4. La transmissibilitat del contracte. L'extinció del contracte. L'accés de l'arrendatari a la propietat: drets d'adquisició preferent.

Lliçó 15. L'arrendament d'obres i de serveis

1. El contracte d'arrendament o d'execució d'obra: concepte, naturalesa i classes. L'aportació o no dels materials: problemàtica.
2. Contingut: les obligacions de les parts. Règim jurídic: la recepció i el risc de l'obra. La protecció dels crèdits: l'acció directa i el dret de retenció. L'extinció del contracte.
3. El contracte d'execució d'obra immobiliària: fonts reguladores i règim jurídic.
4. L'arrendament o contracte de serveis: concepte i objecte del contracte. Àmbit d'aplicació: la prestació de serveis per professionals liberals.
5. El contracte de viatge combinat: concepte i règim jurídic bàsic.

Lliçó 16. El mandat

1. La gestió de negocis aliens, en general. El contracte de mandat: concepte i caràcters. L'activitat humana: la distinció amb l'arrendament. Capacitat i forma.
2. El mandat com a font de legitimació i com a font d'obligacions: mandat, poder i representació.
3. Contingut del contracte de mandat: obligacions del mandatari i del mandant.
4. L'extinció del mandat: causes. Consideració especial de la incapacitació sobrevinguda del mandant.

Lliçó 17. El dipòsit i figures afins

1. Els anomenats contractes reals *quoad constitutionem*.
2. El dipòsit: concepte i classes. Capacitat de les parts i objecte. La relació de dipòsit: l'obligació de guarda. El deute de devolució. Les obligacions del dipositant.
3. El dipòsit necessari. La introducció d'efectes en locals d'hostaleria. El dipòsit judicial o segrest. El dipòsit irregular.
4. L'estacionament temporal de vehicles: el contracte d'aparcament de vehicles.

Lliçó 18. Els contractes de finançament

1. El contracte de préstec: concepte i classes; perfecció. El comodat o préstec d'ús: l'obligació de restituir. El precari.
2. El mutu o préstec de consum. L'obligació de retornar el *tantumdem*. El pacte d'interessos: la repressió de la usura.
3. El préstec de diners: modalitats i caràcters principals.
4. El censal: concepte i caràcters. La pensió. L'extinció del censal: la redempció.

Lliçó 19. El contracte de garantia personal: la fiança

1. Concepte, caràcters i fonts. Subjectes intervinents i capacitat de les parts. L'obligació garantida.
2. Les relacions entre creditor i fiador: excepcions del fiador. La subsidiarietat i el benefici d'excussió.
3. La relació entre deutor principal i fiador: l'anomenada relació de cobertura.
4. El pagament de l'obligació del fiador: efectes. L'extinció de la fiança.
5. La cofiança: el benefici de divisió. La subfiança: regulació legal. Figures afins.

Lliçó 20. Els contractes de tipus societari: el contracte de societat civil

1. El contracte de societat: concepte, caràcters i classes. Societat civil i mercantil: distinció. L'adquisició de personalitat jurídica.
2. La societat universal. La societat particular.
3. La regulació de la societat: el règim de la participació dels socis. L'administració i la representació de la societat. L'extinció de la societat.
4. Altres contractes de tipus societari: els contractes agraris. Les disposicions generals dels contractes de conreu.
5. El contracte de parceria: tipificació respecte de l'arrendament i de la societat. La *masoveria*. Els altres tipus de contractes sobre activitats agrícoles.
6. Els contractes de parceria pecuària: el contracte d'integració.

Lliçó 21. Els contractes aleatoris

1. Característiques generals: relació onerosa i *aleas*. Consideracions sobre el contracte d'assegurança.
2. El violari o pensió vitalícia: concepte, característiques i diferències amb el censal.
3. El contracte d'aliments: concepte, objecte i règim.
4. Els contractes de joc i aposta: concepte i règim jurídic.

Lliçó 22. Els contractes de resolució de conflictes

1. El conflicte d'interessos com a pressupòsit i objecte del contracte de solució de conflictes. Els diferents tipus contractuals.
2. La transacció. La capacitat per a transigir. L'objecte de la transacció. L'eficàcia de la transacció: la vinculació de les parts.
3. L'arbitratge de dret privat: concepte i objecte. El conveni arbitral. L'estatut jurídic dels àrbitres. El procediment arbitral: el laude. Referència al sistema arbitral de consum.
4. La mediació en l'àmbit del dret privat: concepte, objecte i principis.

LES ALTRES FONTS DE LES OBLIGACIONS

Lliçó 23. Els quasicontractes i la responsabilitat extracontractual

1. Consideracions generals al voltant de la figura del quasicontracte. Fonament: l'enriquiment injust.
2. La gestió de negocis aliens sense mandat. El cobrament d'allò indegut pagat per error.
3. La responsabilitat extracontractual: l'art. 1.902 Cc. Criteris d'imputació de la responsabilitat. La responsabilitat per fet propi i per fet aliè.
4. Els pressupòsits de la responsabilitat: el comportament danyós, el dany i la relació de causalitat. L'obligació de reparar el dany causat: l'assegurança de responsabilitat civil.

5. La responsabilitat objectiva: principals supòsits en el dret vigent.

5. ACTIVITATS QUE ES DESENVOLUPARAN EN L'ASSIGNATURA

Les activitats són, principalment, presencials, a través de les lliçons impartides pels professors de l'assignatura a l'aula corresponent.

La realització de casos pràctics se sotmet a les circumstàncies i les condicions del desenvolupament del curs, anunciades amb la deguda antelació.

També es proposa el treball individual de l'alumne, a través de la recensió de la lectura recomanada. La recensió és un treball individual de l'alumne que consisteix en la realització d'un examen crític sobre un estudi o escrit jurídic recomanat pel professor de l'assignatura i relatiu a la matèria del programa. No és, doncs, un resum, sinó un comentari personal sobre la lectura - llibre, article de revista, etc. -, tot valorant l'opinió o criteri de l'autor. Per a tal fi, es pot dividir el comentari en parts, coincidents o no amb les de la pròpia lectura recomanada.

La recensió no es pot lliurar realitzada a mà i l'extensió ha de ser d'entre 2 i 10 planes.

6. TEMPORALITZACIÓ DE LES ACTIVITATS

Les classes es duran a terme durant el primer quadrimestre del curs acadèmic, és a dir, des del mes de setembre fins al mes de desembre, en l'horari oficial assenyalat.

L'examen per avaluar els coneixements de l'alumne es farà a l'hora i el lloc indicats en el Calendari d'Exàmens, durant el primer període d'avaluació del curs acadèmic, és a dir, durant el mes de gener.

La recensió de la lectura recomanada podrà presentar-se en qualsevol moment durant la vigència del quadrimestre corresponent, fins al mateix dia de l'examen final, i es lliurarà al professorat de l'assignatura o a Secretaria del Departament de Dret Privat.

7. AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà mitjançant un examen final escrit, de caràcter obligatori per l'alumne matriculat, que se superarà obtenint la qualificació d'APROVAT. L'examen constarà d'una part teòrica i una altra de pràctica; en la pràctica es podran utilitzar els textos legals per a la resolució del supòsit de fet plantejat. La qualificació d'aprovat s'obtindrà amb la suficiència demostrada en totes les respostes a les preguntes, inclosa la part pràctica.

Els i les alumnes que hagin realitzat la recensió de la lectura recomanada podran veure incrementada la nota obtinguda en l'examen final; aquesta circumstància es farà palesa mitjançant el símbol * al costat del nom o de la nota obtinguda per l'alumne.

La participació activa en la resolució dels casos pràctics i l'assistència a classe constituïran altres elements a tenir en compte per a l'avaluació final.

8. MATERIALS

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

ALBALADEJO, Manuel, *Derecho civil*, II, «Derecho de Obligaciones», Edisofer, Madrid, 2008.

DÍEZ-PICAZO, Luis-GULLÓN, Antonio, *Sistema de Derecho civil*, Volumen II, Tecnos, 9ª ed., Madrid, 2001, reimp. 2005.

LACRUZ BERDEJO, José Luis y otros, *Elementos de Derecho civil*, II, DERECHO DE OBLIGACIONES, Vol. 1º, «Parte General. Teoría General del Contrato»; Dykinson, 4ª ed., Madrid, 2007; Vol. 2º, «Contratos y Cuasicontratos. Delito y cuasidelito», Dykinson, 5ª ed., Madrid, 2009.

PUIG FERRIOL, Lluís-ROCA TRIAS, Encarna, *Institucions del Dret civil de Catalunya*, Volum I, Tirant lo Blanch, 5ª ed., València, 1998.

TEXTOS LEGALS

EGEA, Joan-FERRER, Josep, *CODI CIVIL DE CATALUNYA i legislació complementària*, EUB, Barcelona, 13a. edició, 2007.

CÓDIGO CIVIL: de qualsevol editorial, edició de 2009.